

2)образовательно-воспитательные концепции, в которых интегративный элемент внешне не проявляется, но имплицитно задается их характеристиками и выступает в качестве результата их реализации: концепция культурно-образовательного центра (А.Я. Найн и др.); концепцию целостной школы в современной немецкой педагогике (Р. Винкель, Х. Редер, Х. Брюнгер и др.); концепция целостного педагогического процесса (Н.Д.Хмель) и др.

Вышеназванные концепции могут найти своё продолжение в педагогических исследованиях и могут быть положены в основу интеграционных процессов в современном образовании и педагогике.

Список использованной литературы:

1. Доронин А.М., Романов Д.А., Хлопова Т.П. Интеграция науки и практики в педагогической деятельности // Успехи современного естествознания. – 2007. – № 10. – С. 58-59; URL: <http://natural-sciences.ru/ru/article/view?id=11684> (дата обращения: 23.02.2020).

2. Кубасов О. П. Интеграция в образовании: сущностная характеристика // КПЖ. 2008. №10. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/integratsiya-v-obrazovanii-suschnostnaya-harakteristika> (дата обращения: 23.02.2020)

3. Данилюк А.Я. Теоретико-методологические основы проектирования интегральных гуманитарных образовательных пространств: Дис. ... докт. пед. наук / А.Я. Данилюк.- Ростов н/Д, 2001.- 347с.

4. Нагель О.И. К вопросу об интеграции в образовании // Отечественная и зарубежная педагогика. 2015. №3 (24). URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/k-voprosu-ob-integratsii-v-obrazovanii> (дата обращения: 23.02.2020)

5. Чухина, Е.В. Понятие и принципы интеграции образования [Текст]. /Е.В. Чухина. // Наука образования: Сборник научных статей. Выпуск 22. - Омск: Изд-во ОмГПУ, 2004.-С . 93-97

6. Тюнников, С.Ю. К вопросу определения сущностных признаков интегративных процессов в сфере обучения [Текст]. /С.Ю. Тюнников. //Интеграция образования, науки и производства. Сборник материалов Всероссийской конференции. - Томск, ТГПИ, 1988.

7. Гребенюк, О. С., Рожков М. И. Общие основы педагогики: Учеб. для ст-тов выс. учеб. заведений / О. С. Гребенюк, М. И. Рожков. — М.: Изд-во «Владос-Пресс», 2004.

8. Чапаев Н.К. Педагогическая интеграция: методология, теория, технология. Екатеринбург: Изд-во гос. проф.-пед. ун-та, 2004

МРНТИ 14.23.07

<https://doi.org/10.51889/2020-1.1728-5496.03>

Г.З.Таубаева

*Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университеті,
Алматы қ., Қазақстан*

МЕКТЕПКЕ ДЕЙІНГІ БІЛІМ БЕРУ ЖҮЙЕСІНЕ ҮШДЕҢГЕЙЛІ МАМАН-ПЕДАГОГТАРДЫ ДАЯРЛАУДЫҢ МАҢЫЗЫ

Андатпа

Мақалада жоғары оқу орындарында мектепке дейінгі білім беру жүйесі қызметінің ерекшелігіне тоқталады. Қазақстанның әлемнің бәсекеге қабілетті 30 елдің қатарына кіру стратегиясындағы жоғары білім сапасының деңгейін, сонымен бірге ЖОО-ң миссиясын түсінуге деген көзқарастарды түбегейлі өзгертуде мектепке дейінгі білім беру жүйесіне үшдеңгейлі педагог-мамандарды дайындау туралы сөз болады. Мақалада Қазақстан Республикасының негізгі нормативтік-құқықтық құжаттарына, оның ішінде ҚР «Білім берудің барлық деңгейінің мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандартындағы» білім беру бағдарламасының құрылымына, мамандарды дайындауға қойылатын талаптарға (оқу жүктемесінің көлемі, білім мазмұны, даярлық деңгейі, оқу мерзімі) тоқталады.

Мектепке дейінгі білім беру мамандарды үшдеңгейлі дайындауда университетімізде даярланған білім беру бағдарламаларындағы оқу пәндерінің мазмұны, олардың құзыреттілік деңгейі мен оқу нәтижелері бойынша біліктілік талаптары ашылады. Қазіргі заманғы білім беру бағдарламаларының

эралуандығы, оларды нақты педагогикалық жағдайларда қолдану, мектепке дейінгі білім берудің мазмұны мен оның ұйымдастырылуына әртүрлі тәсілдерді талдау жұмысы туралы баяндалады.

Маман-кадрларды даярлаудың ұлттық моделі ғылыми нәтижелер мен біліктілікке негізделген, табиғат пен қоғамның даму заңдылықтары туралы жаңа іргелі және қолданбалы білімді, мамандарды даярлауда ғылыми-зерттеу қызметін қамтамасыз ету үшін инфрақұрылымды құру, заманауи ғылым мен техниканың өзекті мәселелерін шешу үшін ғылыми жетістіктер мен мамандардың халықаралық алмасуы қарастырылады.

Түйін сөздер: Қазақстан Республикасындағы жоғары білім беру жүйесі, мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарты, мектепке дейінгі білім беру, кәсіби педагог маманды дайындау, жоғары білім берудің үшденгейі, бакалавриат-магистратура-докторантура, кәсіби құзыреттілік, оларға қойылатын талаптар.

Г.З.Таубаева

*Казахский Национальный педагогический университет имени Абая,
г.Алматы, Казахстан*

THE IMPORTANCE OF THREE-LEVEL SPECIALISTS-TEACHERS TRAINING IN THE SYSTEM OF PRESCHOOL EDUCATION

Abstract

The article discusses some features of the pre-school education system in higher education institutions. As part of the strategy of Kazakhstan to become one of the 30 most competitive countries in the world, we are talking about three-level teachers-specialists training for the system of preschool education in a radical change in approaches to understanding the level of quality of higher education, as well as the University mission. The article works with basic legal documents of the Republic of Kazakhstan, including the structure of educational programs of Kazakhstan "state obligatory standard of education at all levels of education," requirements for the training of specialists (workload, content of education, level of training, duration of training).

Training of preschool education specialists on the three-level basis of the University reveals the content of academic disciplines, educational programs prepared at the University, the level of their competence and qualification requirements for the results of training. The article describes the variety of modern educational programs, their application in specific pedagogical conditions, analysis of the content of preschool education and various approaches to its organization.

The national model of specialists training is based on scientific results and competencies. It provides for the creation of new fundamental and applied knowledge about the laws of nature and society development, infrastructure for providing research activities in the training of specialists, and international exchange of scientific achievements and specialists to solve current problems of modern science and technology.

Keywords: the system of higher education of the Republic of Kazakhstan, the state compulsory standard of education, pre-school education, professional training of teachers-specialists, three-level higher education, professional competence, bachelor-master-doctorate and requirements for them.

Г.З.Таубаева

*Казахский Национальный педагогический университет имени Абая,
г.Алматы, Казахстан*

ЗНАЧЕНИЕ ПОДГОТОВКИ ТРЕХУРОВНЕВЫХ СПЕЦИАЛИСТОВ-ПЕДАГОГОВ В СИСТЕМЕ ДОШКОЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ

Аннотация

В статье рассматриваются некоторые особенности деятельности системы дошкольного образования в высших учебных заведениях. Вхождение стратегии Казахстана в число 30-ти наиболее конкурентоспособных стран мира речь идет о подготовке трехуровневых педагогов-специалистов к системе дошкольного образования в кардинальном изменении подходов к пониманию

уровня качества высшего образования, а также миссии вуза. В статье рассматриваются основные нормативно-правовые документы Республики Казахстан, в том числе структура образовательной программы РК «Государственный общеобязательный стандарт образования всех уровней образования», требования к подготовке специалистов (объем учебной нагрузки, содержание образования, уровень подготовки, срок обучения).

Подготовка специалистов дошкольного образования на трехуровневой базе университета раскрывается содержание учебных дисциплин, подготовленных в университете образовательных программ, уровень их компетентности и квалификационные требования по результатам обучения. Излагаются разнообразие современных образовательных программ, их применение в конкретных педагогических условиях, анализ содержания дошкольного образования и различных подходов к его организации.

Национальная модель подготовки кадров-специалистов основана на научных результатах и компетентностях, предусматривает создание новых фундаментальных и прикладных знаний о закономерностях развития природы и общества, инфраструктуры для обеспечения научно-исследовательской деятельности в подготовке специалистов, международный обмен научными достижениями и специалистами для решения актуальных проблем современной науки и техники.

Ключевые слова: система высшего образования Республики Казахстан, государственный общеобязательный стандарт образования, дошкольное образование, профессиональная подготовка педагогов-специалистов, трехуровневое высшее образование, профессиональная компетентность, бакалавриат-магистратура-докторантура и их требования, предъявляемые к ним.

Кіріспе. Қазақстан Республикасының Тұңғыш Президенті Н.Ә.Назарбаевтың Қазақстан халқына жолдауында бүкіл халқымыздың мұң-мұқтажын шешуді көздей отырып, «біз бүкіл елімізде әлемдік стандарттар деңгейінде сапалы білім беру қызметіне қол жеткізуге тиіспіз» деп көрсетуі маман дайындау ісіне нақты бағыттарды белгілеп [1].

Қазіргі заманғы «дамыған бәсекеге қабілетті мемлекеттің» имиджіне сай болу үшін «жоғары білімді қазақстандық ұлттың» тұжырымдамалық шекараларын «Қазақстан-2050» даму стратегиясы анықтап берді[2]. Қазақстан Республикасындағы білім беру жүйесі бүкіл халықтың жан-жақты сауаттылығына қол жеткізу міндетін алға қойды. Бұл міндет - әлемнің дамыған 30 елдерінің қатарына қосылу, мемлекет үшін әртүрлі ғылым саласында жоғары басымдықпен білікті мамандарды дайындау болып табылады[3]. Жоғары білім берудің даму стратегиясының мақсаты - тез өзгермелі қоғамға ілесе алатын, әлемдік білім кеңістігінде бәсекеге қабілетті, шығармашыл, іздеп, жаңашыл, оқытуда инновациялық технологияларды меңгеретін, өз ісін жақсы көретін педагогтарды дайындау.

Қазақстанның әлемнің бәсекеге қабілетті 30 елдің қатарына кіру стратегиясы біздің жоғары білім сапасының деңгейін, сонымен бірге ЖОО-ң миссиясын түсінуге деген көзқарастарды түбегейлі өзгертуі тиіс. Жоғары оқу орындары ендігі уақытта тек білім беру мен ағартушылық қызметті жүзеге асырып қана қоймай, инновациялық қызметті іске асыра отырып, мемлекеттік пен азаматтық қоғамды нығайтуға мүмкіндік жасайды.

Қазақстан Республикасы білім беруді және ғылымды дамытудың 2016-2019 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасында: «Қазақстанда соңғы бес жыл ішінде мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың дамуы білім беру жүйесін жаңғыртудың басым бағыттарының біріне айналды. 3 жастан бастап 6 жасқа дейінгі балаларды мектепке дейінгі тәрбиемен және оқытумен қамту 73,4%-дан (2013 жылы) 71,6%-ға (2015 жыл) өсті. Мектепке дейінгі білім берудің мазмұндық аспектілерін дамытуға айтарлықтай көңіл бөлінді»[4]. Мектепке дейінгі тәрбиелеу мен оқытудың мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарты жаңартылып, жалпы білім беретін үлгілік бағдарламасы және мектепалды даярлықтың бағдарламасы әзірленді. Аталмыш бағдарламаны толықтай орындай отырып, қазақ елі жаңа мемлекеттік бағдарламаны ұсынды. Ал, Қазақстан Республикасының білім беру мен ғылымды дамытудың 2020-2025 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасында мектепке дейінгі тәрбиелеу мен оқыту саласын дамытуды үлкен жауапкершілікпен алға мақсат етіп қояды [5]. Атап айтқанда,

- мектепке дейінгі мекеме желісін 10593-ге жеткізу;
- бала санын 906,5 мыңға жеткізу;
- «әлеуметтік бала күтуші» тәрбиешілерін үйде кеңейту;
- балалардың мектепке дайындығын күшейту;

- балалардың қажеттіліктерін ескере отырып, оқыту және тәрбиелеу бағдарламаларын өзгерту;
- 3 жастан 6 жасқа дейінгі балаларды мектепке дейінгі ұйыммен 100% қамтамасыз ету міндеті қойылды.

Бұл аталмыш бағдарлама еліміздің білім беру жүйесінің жұмысын заманауи талаптарға сай, түбегейлі өзгертудің сара жолы десек, артық емес деп ойлаймыз.

Зерттеу әдіснамасы. Қазақстан Республикасы «Білім туралы» Заңында білім беру жүйесінің міндеттерін: «ғылым мен практика жетістіктері негізінде жеке адамды қалыптастыру, дамыту және кәсіби құзыреттілігін қалыптастыру, ұлттық және жалпы азаматтық құндылықтар мен сапалы білім алу үшін қажетті жағдайлар жасау, белсенді азаматтық ұстанымы бар жеке адамды тәрбиелеу және жеке адамның өз құқықтары мен міндеттеріне саналы көзқарасын қалыптастыру» деп атап көрсетілген. Аталмыш Заңның 15 бабында білім беру жүйесінің алғашқы баспалдығы мектепке дейінгі тәрбиелеу мен оқыту десе, балалардың жас ерекшеліктерін ескере отырып, мектепке дейінгі тәрбиелеу мен оқытудың мемлекеттік жалпы міндетті стандарты мен оқу бағдарламаларының дайындалғандығы айтылады. [6].

Қазіргі жоғары білім беру саласының әлемдік білім беру кеңістігіне енуі, күнделікті ақпарат ағымының молдығы, инновациялық технологияларды педагогикалық үдерісте қолданылуы - болашақ мамандардың тек теориялық білімдермен қаруланып қоймай немесе білім, білік, дағдыларды меңгерумен шектелмей, білімалушылар білімдерін өздігінен ізденуге, табуға, шығармашылыққа, оны қорытындылап, жүйелеп, алған білімдерін бойына сіңіруге, меңгерген білімдерін тиімді пайдалану арқылы қоғам қажетіне сай тұлғалық сапасы жоғары маман дайындау - жоғары оқу орындарында білім берудің ұтымды жолдары мен тиімді әдістері арқылы жүзеге асатын белгілі.

Қазақстан Республикасында әлемдік білім беру кеңістігінің толық құқылы мүшесі ретінде танылған Болон декларациясына 2004 жылы қосылған мемлекеттің бірі ретінде жоғары білім беру жүйесінде елеулі өзгерістер болды. *Біріншіден*, Қазақстандық жоғары оқу орындарының қазіргі таңда әлемнің ең жоғары университеттері қол қойған Университеттердің Ұлы Хартиясына қосылуы еуропалық стандарттарға жақындатуға мүмкіндік береді. *Екіншіден*, Қазақстанның барлық жоғары оқу орындарына оқытудың кредиттік технологиясының енгізілуі; *Үшіншіден*, Болон декларациясының қағидаларына негізделі отырып, мамандарды дайындаудың үш деңгейлі моделі жүзеге асырылуда: **бакалавр магистр Ph Доктор** [3]. Бұл дегеніміз - жоғары білім сатыларын стандарттауға негіз болатын, оқытудың кредиттік жүйесіне негізделген жаңа технологияны енгізу, бакалавриат-магистратура-докторантура (Ph.D) арқылы кәсіби мамандарды дайындаудың үш деңгейлі жүйесімен жұмыс істеуді талап етеді.

Бұл жүйенің тиімді артықшылығы – білім бағдарламаларын халықаралық талаптарға сай сәйкестендіруге мүмкіндік туғызып, білімалушылардың білімін бақылау мен бағалау үшін нақты көрсеткіштер енгізілді [7]. *Екіншіден*, жас мамандардың халықаралық еңбек нарығына қатысу мүмкіндігі туындайды. *Үшіншіден*, оқытудың кредиттік жүйесіне өту білімалушылар мен оқытушының арасында, жаңа білімді игеру кезінде жағымды қарым-қатынастың қалыптасуын талап етеді. *Төртіншіден*, оқытушы тек ақпарат көзі ғана емес, ол білімалушыларды ақпаратты іздеп тауып, өздігінен ізденуге, дербестікке, шығармашылыққа, сыни ойлауға, шешім жасауға, өз ойын іс жүзінде асыруға көп мүмкіндік береді. Сөйтіп, Қазақстан үшін әлемдік стандартқа сай білім алу мүмкіндігін туғызды, білім сапасын жақсартуға ықпал етті.

Жүйенің басты қағидасы - жоғары оқу орындарының академиялық еркіндігін білім беру бағдарламалар мазмұнымен анықтау, мамандарды дайындау сапасын жетілдіру жолдарын қарастыру, білім беру мазмұнын дайындық бағыттары бойынша үйлестіру, жаңа білім беру технологиясын енгізу, оқытудың модульдік жүйесі, қашықтықтан оқыту, **студенттердің өз таңдаулары бойынша пәндерді іріктеу**, оқытудың жаңа инновациялық үрдістердің дамуына жол ашу болып табылады [8].

Елімізде соңғы жылдары орын алған көптеген өзгерістер қоғам өмірінің барлық салаларына, ең алдымен, білім беру жүйесіне елеулі ықпал етіп, болашақ педагогикалық маман кадрларды кәсіби жағынан даярлау сапасын қайта қарастыруды талап етті. Білім беруді ізгілендіру жағдайында тұлғаның кәсіби құзыреттілігі, болашақ педагогтың адами қалыптасуы - кәсіби маман даярлау жүйесінің маңызды міндеттерінің бірі болып табылады.

Мектепке дейінгі білім беру жүйесі - адам тұлғасының бастауында тұрған және айрықша нәзіктігімен, әлеуметтік мүмкіндіктерімен ерекшелінетін, баланың ішкі жан дүниесімен жұмыс істейтін педагог қызметінің беделін арттыруда үлкен жауапкершілікті көздейді.

Болашақ мектепке дейінгі маман-педагогтарды дайындауда Қазақстан Республикасы «Білім берудің барлық деңгейінің мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандартын» (31.10.2018 ж., №604 бұйрығы) бекітті. Бұл стандартта білім берудің барлық деңгейі, яғни мектепке дейінгі тәрбиелеу мен оқытудан бастап, жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру жүйесінің мазмұнына, даярлау деңгейіне және білім көлеміне қойылатын талаптар [9] көрсетілген. Сонымен қатар, білім беру бағдарламаларының құрылымы мен еңбек сыйымдылығы да анықталған.

Үздіксіз білім берудің жиынтығы білім алушыға өзінің және қоғам қажеттіліктеріне сәйкес кәсіби деңгейін жетілдіруге мүмкіндік беретін жалпы және базалық деңгейдегі кәсіби білім беруге негізделеді.

Үшдеңгейлі жүйе бойынша құрылған білім өмірлік мәселелерді шешу тәжірибесін, негізгі әлеуметтік рөлдер мен қызметтерді атқаруды көздейді. Бұл жағдайда ең басты мәселе студенттің ақпараттылығы емес, шынайы өмір құбылыстарын тану және түсіндіру, әлеуметтік рөлді орындау, жоғары оқу орында мамандықты меңгеру, өзін-өзі ұйымдастыру, қоғамдық өмір сүру салтын таңдау және т.б. барысында туындайтын мәселелерді шеше алуы болып табылады.

Мектепке дейінгі оқыту мен тәрбиелеу мамандығы бойынша жоғары білімді кәсіби даярлаудың үш деңгейлі артықшылығын атап көрсеткен жөн: *біріншіден*, Қазақстан Республикасының жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білімі бар кадрларды даярлау бағыттарының (13.10.2018) жіктеуішіне[10], *екіншіден*, Қазақстан Республикасы Білім берудің барлық деңгейінің мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандартына (одан әрі ҚР МЖМБС) сәйкес бакалавриат, магистратура және докторантура бағыттары бойынша маман дайындаудың көпдеңгейлі құрылымы ретінде қарастырылады[9].

ҚР МЖМБС-ы «Мектепке дейінгі тәрбиелеу мен оқыту педагогикасы» білім беру бағдарламаларын (31.10.2018ж. бұйрық №604) саралайтын болсақ, ондағы берілетін кәсіби білім мазмұны бүгінгі күні қоғам және мектепке дейінгі білім беру ұйымдарының сұранысына сәйкестігін айта кеткеніміз жөн[9].

Қазіргі қоғам талап етіп отырғандай, мектепке дейінгі ұйымдарға әлемдік стандартқа сәйкес біліммен қаруланған ғылым мен мәдениеттің жаңа жетістіктерін білетін, ұлттық және жалпыадамзаттық құндылықтарды игерген, оқытудың жаңа инновациялық әдістерін меңгерген, ақпараттық-коммуникациялық технологияларды қолдана алатын, жаңашыл, іздемпаз, сыни ойлай алатын, мектепке дейінгі ұйымдарға арналған жаңартылған білім бағдарламаларын және оны іске асырудың әдістемесін жетік білетін педагог қажет.

Жоғарыда аталған кәсіби құзыреттіліктерді меңгерту жоғары оқу орындарының құзырында екені баршаңызға аян. Осындай мектепке дейінгі ұйым маман-педагогтарын дайындау Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университетінде, оның ішінде педагогика және психология институтта жүзеге асырылады.

Аталмыш жоғары оқу орнының оқыту үдерісінде «Бакалавриат-магистратура-докторантура» үшдеңгейлі дайындық бағдарының үлгісін білімалушыларға таңдау құқығы беріледі. Білім берудің үшдеңгейі дидактикалық ұстанымдарды басшылыққа ала отырып, құрылады. Атап айтсақ, білім беру бағдарламаларын құру барысында ғылымилық, жүйелілік пен бірізділік, саналалық пен белсенділік, өмір мен тәжірибемен байланыс, жеңілден күрделіге қарай құру, т.б. ерекшеліктер басшылыққа алынады. Бакалавриат мамандығы бойынша оқу жоспарының мазмұны мен жүйесі қайта жасалып, таңдау курстары құрастыру кезінде болашақ маманның тұлғалық сапаларымен қатар, әдістемелік жақтарын дұрыс дамыту жұмысына да мән беріледі. Оқу пәндерін құрастырудың бірнеше ерекшеліктер ескеріледі: жұмыс берушілердің пікірлері, студенттердің өз таңдаулары, т.б. Ал таңдау пәндеріне элективті пәндер каталогы түзіледі. Жұмыс оқу жоспарының әрбір міндетті блогына таңдау пәндерін енгізу барысында ең керекті базалық, кәсіби пәндерді мазмұн жағынан да, әдістемелік тұрғысынан да толықтыра түсетін және бұрын алған теориялық білімдерін тереңдетуге көмектесетін, күнделікті ақпарат ағымын пайдалануды қамтамасыз ететін, болашақ тәрбиеші-маманның жұмыс істеу әдістерін жетілдіретін, коммуникативтік құзыреттіліктерін жетілдіре түсетін пәндерді енгізуге баса көңіл аударылады. Сонымен қатар, оқу пәндерінің мазмұны әлеуметтік-саяси, инструменталды-коммуникативтік модуль, коммуникативті-тілдік, педагогикалық құзыреттілік, инновациялық педагогикалық және іргелі даярлау модулдері бойынша базалық іргелі дайындығын көздейді[11,12].

Бакалавриат деңгейі кез келген кәсіби қызмет үшін қажетті (ақпаратпен жұмыс істей алу, қатынасқа түсу, жеке тұлғаның қоғамдық орындарда әлеуметтік-құқықтық негіздерін меңгеру және

т.б.) базалық құзыреттіліктерді және белгілі бір кәсіби қызметтің ерекшелігін көрсететін, оларды стандартты жағдайларда қолдануға мүмкіндік беретін деңгейге дейін меңгеруге жеткізеді.

Пікір-талас. Жоғары базалық білім/ жоғары арнайы білім: бакалавриат – «бакалавр» дәрежесін беретін жоғары білім беру бағдарламасы болып табылады.

Қазақстан Республикасы МЖМБС-на сәйкес 6В0120-Мектепке дейінгі тәрбиелеу мен оқыту педагогикасы білім беру бағдарламасының мазмұны мынадай:

1-кесте. 6В0120-Мектепке дейінгі тәрбиелеу мен оқыту педагогикасы білім беру бағдарламасының мазмұны

Цикл	Барлығы	Оның ішінде	
		Міндетті	Таңдау
Жалпы білім беру пәндері	56	51	5
Базалық пәндер	112	56	56
Кәсіптендіру пәндері	60	35	25
Қорытынды аттестациялау	12	12	-
Барлығы	240	154 (64,1%)	86 (35,9%)

Өздеріңіз №1 кестеден көріп тұрғандай, білім беру бағдарламасының 64%-ы міндетті компоненттен, 36%-ы таңдау компонентінен тұрады. Студенттің қорытынды аттестаттау жұмысына (диплом жұмысын жазуға және қорғауға) 5% бөлінеді.

Педагог-маман құзыреттілігін сапалы дамыту үшін олардың өздігінен білім алу барысында жетілдірілетін базалық білім, білік, дағдыларын қалыптастыру қажет.

Мектепке дейінгі ұйым педагог-тәрбиешісі бірнеше бағытты ұйымдастыруға және шешуге құзыретті болады: тәрбие-білім беру; оқу-әдістемелік; әлеуметтік-педагогикалық.

Бірінші бағыт бойынша, тәрбиелеу мен білім беру қызметі құзыреттіліктің мынадай критерийлерін көздейді: тұтас педагогикалық процесті жүзеге асыру; дамытушы ортаны құру; балалардың өмірі мен денсаулығын қорғауды қамтамасыз ету. Бұл критерийлер педагог құзыреттілігінің мынадай көрсеткіштерімен бекітіледі: мектепке дейінгі балаларды оқыту мен тәрбиелеудің мақсаттарын, міндеттерін, мазмұнын, қағидаттарын, нысандарын, әдістері мен құралдарын білу; білім беру бағдарламасына сәйкес білімді, білік пен дағдыларды нәтижелі қалыптастыру; мектепке дейінгі балалар қызметінің негізгі түрлерін басқару қабілеті; мектепке дейінгі балалармен қарым-қатынас жасай білу.

Педагог-тәрбиешінің *оқу-әдістемелік қызметі* келесі құзыреттілік критерийлерін қарастырады: оқу-әдістемелік жұмысты жоспарлау; қол жеткізілген нәтижелерді талдау негізінде педагогикалық қызметті жобалау. Бұл критерийлер құзыреттіліктің келесі көрсеткіштерімен бекітіледі: білім беру бағдарламасын және балалар қызметінің әртүрлі түрлерін дамыту әдістемесін білу; тұтас педагогикалық процесті жобалау, жоспарлау және жүзеге асыра білу; балаларды зерттеу, педагогикалық мониторинг, тәрбиелеу және оқыту технологияларын меңгеру.

Мектепке дейінгі ұйым педагог-тәрбиешісінің *әлеуметтік-педагогикалық қызметі* құзыреттіліктің мынадай критерийлерін көздейді: ата-аналарға консультациялық көмек көрсету; балаларды әлеуметтендіру үшін жағдай жасау; балалардың мүдделері мен құқықтарын қорғау. Бұл өлшемдер келесі көрсеткіштерімен бекітіледі: баланың құқықтары мен ересектердің балаларға қатысты міндеттері туралы негізгі құжаттарды білу; ата-аналармен, мектепке дейінгі білім беру ұйымдарының мамандарымен түсіндіру педагогикалық жұмыстарын жүргізе білу.

Ал, жоғарыда көрсетілген кәсіби құзыреттілікті меңгертуде жоғары оқу орындарының аталмыш білім беру бағдарламасының жұмыс оқу жоспарына келесідей оқу пәндерін жоспарлайды. Атап айтсақ, «Жаңа формациядағы педагог-тәрбиеші», «Мектепке дейінгі білім берудегі педагогикалық диагностика», «Жобалау әрекетінің негіздері», «Педагогикалық анимация», «Балабақшадағы әдістемелік жұмыс», «Ойын іс-әрекетінің теориясы мен әдістемесі», «Мектепке дейінгі ұйымның дамытушы ортасын жобалау», «Педагогикалық өлшемдер», «Балалардың психологиялық қабілетін диагностикалау», «Педагогикалық шеберлік», «Мектепке дейінгі ұйым педагогының басқарушылық құзыреттілігі», «Мектепке дейінгі ұйымдағы заттық-дамытушылық ортаның ұйымдастыру», «Монтессори педагогикасы» «Драматизация және ойын».

Сапалы білім беруде студенттердің өзіндік жұмысын дұрыс жолға қоюдың мәні зор. Ол үшін студенттерді оқу-әдістемелік құралдармен қамтамасыз етілуі, оқу залдарының (оқу корпустары мен жатақханалары) талапқа сай болуы, интернет желісімен, компьютермен және лингофонды кабинеттермен жабдықталуы, т.б. Сонымен қатар, оқытушы мен студенттің бірлесе отырып орындайтын жұмыстары (СООЖ) барысында олардың өзіндік жұмыстарын қабылдау жолдары мен әдіс-тәсілдері де сараланып отырады. Мысалы, оқыту үдерісі практикалық түрінде ғана емес, дөңгелек үстел, іскерлік ойын, презентация жасау, кейс-стади, миға шабуыл, проблемалық жағдаяттарды шешу, т.б.

Бакалавриат – аяқталған жоғары білімнің базалық деңгейі. Бакалавриаттың негізгі сипаттамасы – тәжірибеге бағытталған оқыту болып табылады. Студент, яғни «бакалавр», әрі қарай өзі таңдаған бағыты бойынша білімнің кең саласында іргелі дайындықтан өтеді. Осы деңгейді аяқтағаннан кейін түлекке «бакалавр» дәрежесі беріліп, жоғары кәсіби білім туралы диплом тапсырылады[9]. Бакалавр одан әрі қарай ғылыми-педагогикалық білімін тереңдету мақсатында магистратура түсуге мүмкіндік алады.

Қазақстан Республикасының «Барлық білім беру деңгейінің мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандартында» (31.10.2018ж., №604 бұйрығы) көрсетілгендей, «магистратура - кемінде 60-120 академиялық кредитті міндетті түрде меңгеру арқылы тиісті білім беру бағдарламасы бойынша «магистр» дәрежесін бере отырып, кадрлар даярлауға бағытталған жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру деңгейі»[9].

Аталмыш білім беру стандартындағы 7М0120-Мектепке дейінгі тәрбиелеу және оқыту педагогикасы білім беру бағдарламасының мазмұны мынадай:

1-кесте. 7М0120-Мектепке дейінгі тәрбиелеу мен оқыту педагогикасы білім беру бағдарламасының мазмұны

Цикл	Барлығы	Оның ішінде	
		Міндетті	Таңдау
Базалық пәндер	35	20	15
Кәсіптендіру пәндері	49	29	20
Магистранттың ғылыми-зерттеу жұмысы (МҒЗЖ)	24	24	-
Қорытынды аттестациялау	12	12	-
Барлығы	120	85 (71%)	35(29%)

Өздеріңіз 2-кестеден көріп тұрғандай, білім беру бағдарламасының 71%-ы міндетті компоненттен, 29%-ы таңдау компонентінен тұрады. Оның ішінде 30%-ы магистранттың ғылыми-зерттеу жұмысы мен қорытынды аттестаттауға бөлінеді.

7М0120-Мектепке дейінгі тәрбиелеу және оқыту педагогикасы білім беру бағдарламасы ғылыми-теориялық, ғылыми-басқарушылық, ғылыми-әдістемелік, ғылыми-зерттеушілік, ғылыми-кәсіби модульдерден тұрады. Әрбір модульде өзінің атына қарай оқу пәндері құрастырылған. Айталық, «Мектепке дейінгі білім берудің теориялық-әдіснамалық негіздері», «Жоғары мектептегі ғылыми зерттеулердің әдіснамасы мен әдістері», «Мектепке дейінгі білім берудегі педагогикалық квалиметрия», «Жоғары мектептегі ғылыми зерттеулердің әдіснамасы мен әдістері», «Жаңартылған білім беру мазмұнындағы мектепке дейінгі және бастауыш білім берудің сабақтастығы», «Мектепке дейінгі білім берудің қазіргі әлемдік жүйелері», «Білім берудегі тұрақтылық», т.б. [9].

Көрсетілген оқу пәндерді оқығаннан кейін магистрант төмендегідей оқу жетістіктерін меңгереді:

- қазіргі заманауи ғылымның, жалпы-ғылыми мәселелердің ерекшеліктерін талдайды, оларды білім беру және кәсіби мәселелерді шеше алады;
- Қазақстанда және шетелде мектепке дейінгі білім беру мәселелерінің тұжырымдамаларын, теориялары мен тәсілдерін сыни түрде талдай біледі;
- педагогикалық жобалау технологиясын, білім беру нәтижелерін болжау құралдарын пайдалана алады;
- мектепке дейінгі ұйымдарда сапа менеджменті жүйесін құру бойынша жұмысты ұйымдастырады, әртүрлі жүйелердің білім сапасын бағалау үшін функционалдығын салыстыра алады;

- білім беру қызметін ұйымдастырудың заманауи әдістері мен технологияларын қолданады, әртүрлі білім беру бағдарламаларына сәйкес білім беру процесінің сапасын диагностикалайды және бағалайды;

- қазіргі заманғы білім беру бағдарламаларының әралуандығына, олардың бейімделуіне және нақты педагогикалық жағдайларда қолдану; мектепке дейінгі білім берудің мазмұны мен ұйымдастырылуына түрлі тәсілдерді талдай алады және түсіндіре алады;

- өздерінің білімдерін кәсіби қызметте саналы түрде қолданады[9].

ҚР МЖМБС-да магистрлік бағдарламаға қойылатын міндеттер: кәсіби қарым- қатынас мәдениетін игерген азаматтық ұстанымы бар, қазіргі ғылыми және практикалық мәселелерді шеше алатын, жоғары оқу орнында оқыта алатын, зерттеу және басқару іс-әрекетін нәтижелі жүзеге асыра алатын жоғары деңгейде кәсіби мәдениетті мамандарды даярлау; ғылыми зерттеуді ұйымдастыру және жүргізу дағдыларын қабылдауы, докторантурада ғылыми жұмысты жалғастыруды қамтамасыз етуі; білім беру бағдарламасы мазмұнының құрылысын, білім мазмұнын анықтайтын әртүрлі оқу жұмыстарын қалыптастыру көзделеді[13].

Магистратураның білім беру бағдарламасының құрылымы білім беру мазмұнын айқындайтын оқу (теориялық оқыту) және ғылыми жұмыстардың (ғылыми-зерттеу) түрлері, зерттеу практикасы (ЗП) мен қорытынды аттестаттаудан (ҚА) тұрады.

Абай атындағы қазҰПУ-н үлкен ғылыми әлеуеті ғылыми-зерттеу жұмыстарын ұйымдастыруды жетілдіру және ел мүддесіне, оның экономикасы мен әлеуметтік-гуманитарлық саласына жауап беретін ғылыми-педагогикалық кадрларды даярлауға мүмкіндік береді.

Магистратураның оқу бағдарламасы бойынша оқуды аяқтаған тұлғаларға тиісті мамандық бойынша «магистр» дәрежесі және қосымшасы (транскрипт) бар мемлекеттік үлгідегі диплом тапсырылады.

Магистр (лат.*magister* - ұстаз, тәлімгер) - ол негізгі білім беру бағдарламаларын меңгерген және мемлекеттік қорытынды аттестацияны сәтті тапсырған адамдарға беріледі. Жоғары оқу орындарында берілетін екінші академиялық дәреже. ЖОО-н бітіріп, бакалавр дәрежесін алған соң, екі жыл қосымша курстан өтіп, ғылым саласы бойынша магистрлік диссертация қорғағандарға ғылыми дәрежесі беріледі.

Магистратураны бітіріп, «магистр» дәрежесін алған бітіруші әрі қарай ғылыми және педагогикалық білімдерін жалғастыру мақсатында (оқу мерзімі – 3 жыл) оқуын докторантурада жалғастыра алады.

Қазақстан Республикасының «Барлық білім беру деңгейінің мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандартында» (31.10.2018ж. бұйрық№604) көрсетілгендей, Философия докторларын (PhD) (бейіні бойынша докторлар даярлау бойынша білім беру процесінің аяқталғандығының негізгі өлшемшарты докторанттың оқу және ғылыми қызметтің барлық түрлерін қоса алғанда, кемінде 180 академиялық кредитті игеруі болып табылады[9].

Докторантура PhD – бұрынғы ғылыми-зерттеу кадрларын даярлау жүйесінің орнын басатын бағдарлама. Жоғары білімнің үш деңгейлік жүйесінің енгізілуі сонымен бірге, білім беру бағдарламаларының диапазонының кеңеюі мен олардың рыноктық экономика талаптарына сәйкес икемділігі мен шоғырлану дәрежесін күшейтуге бағытталған. Жоғары білімнің бұл моделінің жүзеге асырылуы өзінің өміршеңдігі мен өзектілігін көрсетті, сол сияқты оның келешекте әрі қарай өзгертілу қажеттілігін пайымдады.

ҚР МЖМБС Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру бағдарламасының «Білім алушылардың дайындық деңгейіне қойылатын талаптар» деген бөлімде оқыту нәтижелері Дублин дескрипторларының 3-деңгейі (докторантура) негізінде анықталады және құзыреттер арқылы көрінеді. Сонымен қатар, докторантураның білім беру бағдарламаларының мазмұнына, докторанттардың білім траекториясына, білім беру құрылымы мен мазмұнына, докторанттардың дайындық деңгейін және дәрежесін бағалауға қойылатын талаптарды орындау арқылы аяқталған, жоғары білікті маман-педагог лауазымын алып шығады[14].

Қазақстан Республикасы МЖМБС-на сәйкес 8D0120-Мектепке дейінгі тәрбиелеу мен оқыту педагогикасы білім беру бағдарламасының мазмұны мынадай:

1-кесте. 8D0120-Мектепке дейінгі тәрбиелеу мен оқыту педагогикасы білім беру бағдарламасының мазмұны

Цикл	Барлығы	Оның ішінде	
		Міндетті	Таңдау
Базалық пәндер	10	5	5
Кәсіптендіру пәндері	43	10	33
Докторанттың ғылыми-зерттеу жұмысы (ДҒЗЖ), стажировка өтуі және докторлық диссертацияны орындауы	115	115	-
Қорытынды аттестациялау	12	12	-
Барлығы	180	142 (78,9%)	38(21,1%)

Өздеріңіз 3-кестеден көріп тұрғандай, білім беру бағдарламасының 79%-ы міндетті компоненттен (оның ішінде 64%-ға жуығы ДҒЗЖ), 21%-ы таңдау компонентінен тұрады, сонымен қатар қорытынды аттестаттауға бөлінеді. Бұл дегеніміз - докторанттың ғылыми-зерттеу жұмысына өзіндік еркіндік беруіне мүмкіндік беру.

Бір айта кететін жайт, докторанттардың ғылыми-зерттеу жұмысына, тәжірибеден өту, зерттеу және өндірістік практикаларына 115 кредит, яғни 3450 сағат бөлінеді. Осыншама кредиттің бөлінуі - докторанттар ғылыми семинарларға, форумдарға қатысуы, халықаралық және республикалық конференцияларға мақалалар жариялауы, шетелдік тәжірибелерден өтуі - болашақ мамандардың ғылым жолына енуге иол мүмкіндік береді.

Білім алушылардың дайындық деңгейіне қойылатын талаптарды ескере отырып, бір академиялық мерзімде меңгеріп, аяқталған соң докторанттар емтихан нысанындағы қорытынды бақылауды тапсырады, ал кәсіптік практиканың барлық түрлері, курстық жұмыстар (жобалар), докторанттардың ғылыми-зерттеу (эксперименттік-зерттеу) жұмыстары тапсырады.

Докторанттар білім беру бағдарламасын аяқтағаннан кейін оқыту нәтижелері бойынша мынадай біліктілік талаптары меңгеруі тиіс:

- әлемдік және қазақстандық ғылымда танымның пәндік, дүниетанымдық және әдіснамалық ерекшелігі эволюциясы, концепциялар мен парадигмалардың ауысуымен оның дамуының басты кезеңдері, ғылыми мектептер, кәсіби дайындық бағыты бойынша теориялық және практикалық әдістемелер туралы *түсінікке ие*;

- ғылыми білімнің даму бағыттары мен заңдылықтарын, жаһандану жағдайында отандық ғылымның қазіргі даму үрдістерін жүйелі және кешенді *түсінуге ие*;

- мектепке дейінгі білім беру саласындағы ғылыми зерттеулердің кешенді процесін жоспарлау, әзірлеу, іске асыру, бақылау және түзету процестеріне негізделе отырып, оқытудың педагогикалық үдерсін ғылыми басқаруға *қабілетті*;

- ақпараттық ағымдардың тез жаңаруы мен өсуі жағдайында ғылыми және ғылыми-педагогикалық қызмет саласында, теориялық және эксперименттік ғылыми зерттеулер жүргізуде, т.б. *міндеттерді қою және оны шешуде құзыретті*;

- мектепке дейінгі білім берудің жаңартылған мазмұнын ескере отырып, жаңа курстарды әзірлеу және оларға оқу-әдістемелік қамтамасыз ету *іскерлігін көрсете алады*;

- мектепке дейінгі білім беру бағдарламаларын, мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың әдістемелері мен технологияларды талдауды жүргізе білу *іскерлігі*;

- мектепке дейінгі білім беру педагогтарының (студенттер, магистранттар, докторанттар) семинарларды, конференцияларды, біліктілігін арттыру курстарын ұйымдастыру *іскерлігі*; саналы түрде шешімдер қабылдау және кәсіби қызмет нәтижелері үшін *жауапкершілігі*;

- мектепке дейінгі білім беру мәселелерін кәсіби және академиялық ортада білікті талқылай білу, қорытынды жасап, оны *дәлелдей біледі*.

Бүгінгі таңда Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университетінің Педагогика және психология институтында Мектепке дейінгі оқыту және тәрбиелеу педагогикасының білім беру бағдарламасы бойынша мынадай міндеттер жүргізілуде: оқытудың инновациялық: мультимедиялық, ақпараттық-коммуникациялық технологияларын меңгерту және жетілдіру; бітіруші түлектердің әлемдік білім беру стандартына сәйкес білімді меңгеруі мен бәсекеге қабілеттілігін арттыру, мектепке дейінгі ұйымдарға кәсіби құзыретті маман дайындау, т.б.

Осы міндеттердің барлығы мектепке дейінгі ұйымдарға тәрбиеші-педагогтың кәсіби құзыреттілігі қалыптасқан маман ретінде дайындаудың көзі болып отыр.

Қорытынды. Сонымен қорыта келе, бүгінгі қоғамның басты талабы - мектепке дейінгі ұйымдарға кәсіби құзыреттілігі қалыптасқан педагогтарды дайындау мәселесі бойынша университетіміз: оқытудың инновациялық технологияларын пайдалану, оқытушылар мен білімалушыларға арналған академиялық ұтқырлық, педагогикалық үдерісті жаңаша ұйымдастыруда «Шеберлік сыныптары», «Он-лайн» жүйесімен Алматы облысы және қаласы бойынша мұғалімдердің білімін жетілдіру институтымен бірлесе отырып, мектепке дейінгі ұйымдардың мамандарына семинар өткізу, арнайы кабинет жабдықтау, электрондық оқулықтар дайындау сияқты жұмыстарды атқарып, жоғары білім беруді модернизациялауды іске асыруға өзіндік үлесін қосуда.

2019/2020 оқу жылында болашақ мектепке дейінгі мамандарды сапалы даярлау мақсатында аталмыш университеттің «Мектепке дейінгі білім беру және әлеуметтік педагогика» кафедрасында 2019 жылдың 15 қарашасында "Жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру мәселелері атты семинар өтті (<http://www.kaznpu.kz/kz/2078/page/9489/news/>). Семинардың мақсаты - магистратура мен докторантура білім беру бағдарламаларының жай-күйін талдау, өзекті болып табылатын мәселелерді анықтау, көмектесу[15]. Семинарға кафедраның ПОҚ-ы мен барлық магистранттар мен докторанттар қатыстырылды. Семинарда п.ғ.к., доцент Г.З.Таубаева мен п.ғ.д., профессор Р.Бекмағанбетова, кафедра меңгерушісі Ү.Қияқбаева және PhD Ә.Бөлшекбаевалар мектепке дейінгі ұйымдарға маман-тәрбиешілерді дайындаудағы негізгі нормативтік-құқықтық құжаттарға тоқталды. Сонымен қатар, мектепке дейінгі білім берудің өзекті мәселелеріне тоқталды.

Сонымен қатар, 2019 жылдың 17 қазаны күні жоғарыда кафедрада «Жаңартылған білім мазмұнына сәйкес мектепке дейінгі ұйым мамандарының кәсіби іскерлігін жетілдіру мәселелері» тақырыбында (<http://www.kaznpu.kz/kz/2078/page/9121/news/>) ғылыми-дөңгелек үстел өткізілді[16]. Дөңгелек үстелдің мақсаты - жаңартылған білім мазмұнына сәйкес мектепке дейінгі ұйым мамандарының кәсіби іскерлігін жетілдірудің мүмкіндіктерін анықтау. Дөңгелек үстелдің жұмысына Ғылыми жұмыс және халықаралық ынтымақтастық жөніндегі проректор Ақтолқын Құлсариева, «Өрлеу» БАҰО АҚФ ББЖ ҚБАРИ және «Педагогикалық шеберлік» орталығының қызметкерлері, институт директоры мен кафедраның ПОҚ-ы қатыстырылды.

Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігі қоғамдық сұранысты өтеу барысында 6B(7M,8D)0120 – «Мектепке дейінгі оқыту мен тәрбиелеу педагогикасы» білім беру бағдарламасы бойынша Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университетінде жыл сайын студенттер мен магистрант-докторанттардың мемлекеттік білім грантын көбейту мәселесі жақсы жолға қойылып келеді. Оны келесі кестеден көруге болады:

4 кесте. Білім беру деңгейлерінің салыстырмалы көрсеткіштері

Білім беру деңгейлері	2017/2018 о.ж.	2018/2019 о.ж.	2019/2020 о.ж.
Бакалавриат	32	44	86
Магистратура	6	11	15
Докторантура	2	8	6

8D0120 – «Мектепке дейінгі оқыту мен тәрбиелеу педагогикасы» білім беру бағдарламасы бойынша білім алып жүрген 2 курс докторанттары (Сауле Еркебаева, Лаура Тайтелиева, Мақпал Бакетова, Айжан Түсүпова) өздерінің ғылыми тәжірибесін шетелдік жоғары оқу орындарымен байланыстыру мақсатында ағымдағы жылдың 11-22 қарашасында Киев қаласындағы (Украина) Б.Гринченко атындағы Киев университетіндегі «Мектепке дейінгі білім беру» кафедрасында және М.Драгоманов атындағы Ұлттық педагогикалық университетінің «Мектепке дейінгі білім беру технологиясы мен әдістемесі» кафедрасында ғылыми тағылымдамадан (<http://www.kaznpu.kz/kz/2078/page/9630/news/>) өтсе[17], ағымдағы жылдың 19 қазан -12 қараша аралығында 3 курс докторанттары (Алтынай Жакупова, Ардақ Мұханбетжанова, Сандуғаш Тлеубай, Толқын Жұмашева) Анкара қаласындағы (Түркия) Гази университеті Білім беру бөлімінің «Мектепке дейінгі білім беру» факультетінде (<http://www.kaznpu.kz/kz/2078/page/9484/news/>) ғылыми тағылымдамадан [18] өтіп келді. Ғылыми тағылымдаманың мақсаты - оқу үдерісінде халықаралық тәжірибе алмасу, ғылыми мақалаларды талдау мен зерттеу, озық үлгідегі инновациялық технологиялар қолданылған сабақтарға қатысу және ғылыми-зерттеу жұмыстарына қажетті материалдарды жинау.

Қазақстан Республикасының білім беру мен ғылымды дамытудың 2020-2025 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасында: "Жыл сайын PhD докторларын даярлауға арналған мемлекеттік білім беру тапсырысы ұлғаюда. Жоғары оқу орындары ғылыми кадрларды даярлауға белсенді түрде жәрдемдеседі: 2018 жылы түлектер 21,2 мың адамға дейін (+7%) өсті. «Болашақ» халықаралық стипендиясы ғылыми-зерттеу әлеуетін қалыптастыруға белсенді үлес қосады: стипендиаттардың 93%-ы магистратура және докторантура бағдарламалары бойынша оқиды» деп атап көрсетілді [15].

Бұл дегеніміз - Қазақстан Республикасының мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандартының негізгі талаптарын орындауда, яғни мектепке дейінгі білім беру жүйесінде кәсіби біліктілігі жоғары маман дайындау ісіне үлкен жауапкершілікті жүктейтін көздейді.

Пайдаланылған әдебиеттер тізімі:

1. Қазақстан Республикасының Президенті Н.Ә.Назарбаевтың «Төртінші өнеркәсіптік жағдайындағы дамудың жаңа мүмкіндіктері» (10.01.2018ж) <http://adilet.zan.kz/kaz/docs/K1800002018/links>
2. "Қазақстан-2050" даму стратегиясы: Бір мақсат, бір мүдде, бір болашақ. <http://www.mfa.kz/kz/hanoi/content-view/strategia-kazakhstan-2050-7>
3. Қазақстанның әлемнің ең дамыған 30 мемлекетінің қатарына кіруі жөніндегі тұжырымдамасы. ҚР Президентінің 2014 жылы 17 қаңтардағы №732 жарлығы. <http://adilet.zan.kz/kaz/docs/P1300001385>
4. Қазақстан Республикасының 2016-2019 жылға дейінгі білім беру мен ғылымды дамытудың мемлекеттік бағдарламасы. –Алматы., 2016 <http://adilet.zan.kz/kaz/docs/U1600000205>
5. Қазақстан Республикасы білім беруді дамытудың 2020-2025 жылдарға дейінгі мемлекеттік бағдарламасы.–Астана., 2019 <http://adilet.zan.kz/kaz/docs/P19000000988>
6. ҚР «Білім туралы» Заңы. -Алматы., 2007 <http://adilet.zan.kz/kaz/docs/Z070000319> (қаралған күні 30.01.2020ж)
7. Принципы системы ECTS в едином европейском образовательном пространстве. Источник: http://www.cpia.vsu.ru/docs/ects_principals.pdf
8. Закирова Г.Д., Наренова М.Н. и др. Реформирование высшего образования в Казахстане и Болонский процесс: материалы для практических действий. — [ЭР]. Режим доступа: <http://tempuskaz.kz/files/reform.pdf>.
9. "Білім берудің барлық деңгейінің мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандартын бекіту" туралы. – Астана, 31 қазан 2019ж. №604 бұйрығы <http://adilet.zan.kz/kaz/docs/V1800017669/history>
10. Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білімі бар кадрларды даярлау бағыттарының (13.10.2018) сыныптауышын бекіту туралы. ҚР БЖҒМ 13.10.2018ж. №569) <http://adilet.zan.kz/kaz/docs/V1800017565>
11. Абай атындағы ҚазҰПУ-ң таңдау пәндерінің каталогы. –Алматы, 2019
12. 6B(7M,8D)012-Мектепке дейінгі тәрбиелеу мен оқыту педагогикасы білім беру бағдарламасының модульдік оқу жоспарлары. Абай атындағы ҚазҰПУ.
13. Аналитический отчет/МОН РК. Реализация принципов Болонского процесса в Республике Казахстан. –Астана, 2018
14. <http://www.edu.gov.kz>
15. <http://www.kaznpu.kz/kz/2078/page/9489/news/>
16. <http://www.kaznpu.kz/kz/2078/page/9121/news/>
17. <http://www.kaznpu.kz/kz/2078/page/9630/news/>
18. <http://www.kaznpu.kz/kz/2078/page/9484/news/>